

ROZPRAWA ROZPŠAWA

Rěčneho centruma WITAJ za lěto 2022

Wobsah

1. Zawod
2. Aspekty planowanja a kontrole
3. Spjeljenje nadawkow w rozdźelnych wobłukach dźěławosće RCW
4. Statistiske přehłady

1. Zawod

Naša rěč je naša domizna, hdžežkuli tež smy!

Hdžežkuli tež smy, je nam dzensniši dzeń móžno, zo w našej maćeršćinje přez internet ertnje abo pisomnje komunikujemy abo komentowane wobrazy šerimy. Tež wuknjenje so mjeztym bóle a bóle digitalnje organizuje. Rěčny centrum WITAJ tutomu wuwicu wotpowěduje a sam abo zhromadnje z druhimi serbskimi institucijemi poskitk digitalnych wučbnych srědkow rozšěri. Po tym, zo běchmy w léće 2021 přeložowanski program sotra.app wozjewili, je so firma Microsoft hižo w februaru 2022 rozsudžiła, hornjoserbšćinu do Microsoft Bing Translatora integrować. Z tym je so skok do wulkeho digitalneho systema radžił a prezenca serbšćiny w interneće rozsudnu bazu za rozšěrjenje w dalšich wulkich systemach dóstała. W septembrje 2022 smy sotra.app wo delnjoserbšćinu rozšěrili a z tym wšitkim wužiwarjam tež přeložki z delnjoserbšćiny do němčiny a hornjoserbšćiny zmóžnili.

Proces digitalizacije dzeń a bóle samozrozumliwje běži. Hladajo na situaciju na našich šulach pak ma so we wěstej měrje **faza analogizacije** přidružic. Jenož na městnje a w direktnej wuměnje z wučerstwom a šulerstwom w Delnej a Hornjej Łužicy móžemy spóznać, kajki je wšědny dzeń na šulach, kak so wotběhi organizuja a w kotrej měrje konkretne wuhotowanje šulow tute procesy wolóži abo haći. Wšako su přestawki mjez hodžinami krótke. Wučerjam je pomhane, hdyž je WLAN dosć sylny, wšitcy šulerjo techniske nastroje k dispoziciji maja a programy na nich funguja. Ale tež dosć rumnosćow za rjadownje a skupiny kaž tež dosć składowanskich městnow za dźěłowe materialije su trěbne, ma-li wučba hladce bžeć. Je tomu tak, hodža so přidatne poskitki wot partnerow wo wjele jednorišo do šulskich procesow integrować.

Hladajo do přichoda mamy wo nowych móžnosćach podpěry na šulach rozmyslować a prekernu personalnu situaciju jako pohon za inowacije přijimać. **Digitalna wučba**, kotraž tež kooperatiwne dźěło mjez šulemi wupruwuje, je tema, kotruž spočatnje z fachowej přiradu RCW reflektujemy. Budže to dlěšodobny proces z eksperimentelnej fazu a zběranjom nazhonjenjow, tež partnerow. Kontakt k Retoromanam, kiž online-wučbu za šulerjow po cytej Šwicarskej poskićuja, je nawjazany.

Wědomje zahajena analogna faza pak w léće 2022 tež woznamjenja, zo **Serbsku fachowu šulu za socialnu pedagogiku** na městnje podpěramy a tam hač do léta 2023 někotre hodžiny wuwučujemy. W Dolnej Łužicy podpěramy z našymi rěčno-didaktiskimi materialijami serbsku ceptařku a wuknikow na wótkublarja **Centruma wušego kubłanja (OSZ) Chošebuz**. Póbitujomy pśiducym wótkublarčkam wobželenje na tśidnjowskem intensiwnem kursu a na sobotnych dalejkubłanjach. Wobžělujomy se na dnju wótwórjonych žurjow OSZ, zož naše materialije prezentěrujomy a wo móžnosćach žěła wótkublarja we Witaj-kupkach informěrujomy.

Wot dohromady **16 rěčnych kursow w Hornjej Łužicy** wotměwaja so **12 analognje**. Z bohatym poskitkom rěčnych kursow, kiž zmóžni so přez nowe přidatne městno za rěčneho pedagoga a jeho asistencu, zwoprawdži so krok po kroku wotpohlad systematiskeho posrědkowanja serbsčiny dorosćenym, w přnim rjedže kublarjam, wučerjam a přistajenym serbskich institucijow. Wšitke tute kursy su na to wusměrjene, zo wobdźělnicy kursow so tež na wotpowědnym certifikowanju svojich rěčnych kmanosćow wobdźěla. **W Delnjeje Łužicy maja třidnjowske intensiwny kursy** za kubłarki a hortnerki hižo tradiciju - hlej k tomu tež statistiski přehlad pod dypkom 5.

Spočatki wuwica pruwowanskich nadawkow za certifikaciju serbskorěčnych kmanosćow sahaja wróćo hač do lěta **2010. Tehdyša wizija**, wotchadnikam šulow ze serbskorěčnej wučbu kwalifikowany resp. diferencowany dopokaz svojich rěčnych kmanosćow zmóžnić, so mjez tym jako **woprawnjena** wopokaza. Solidne fachowe džěto na zakładach certifikacije bu baza za rozsud Sakskeho statneho ministerstwa za kultus (SMK), so we wobłuku ewaluacije koncepta 2plus na pruwowanske nadawki certifikata schodženka B1 złožić. Samsna opcija wobsteji w Delnjeje Łužicy, dokelž so certifikacija konsekwentnje paralelnje za wobě serbskej rěči wuwija.

Hižo w zaštych rozprawach RCW smy na to skedźbnili, zo wobsteji we wobłuku rěčneho planowanja najwjetše wužadnje na polu přiswojenja serbskeju rěčow a wukmanjenja personala na kubłanišćach a w serbskich institucijach na zakładze wosebitych naprawow - intensiwny rěčne kubtanje w džětowym času z kónčnym pruwowanjom (certifikacija).

Nic naposledk je wužiwanje wšitkich w rěčnym centrumje produkowanych wučbnicow a wučbnych materialijow wotwisne wot pedagogow, kiž su kompetentni, tute materialije w serbskorěčnej praksy Hornjeje a Delnjeje Łužicy zasadźeć.

Tohodla wotpowědujemy přenjemu zaměrowemu dojednanju ze załožbu – w lěće 2022 ma so zwěsćić, w kotrej měrje so produkowane wučbnicy w praksy wužiwaja – z dale diferencowanej analyzy a so w šulach pisomnje naprašujemy, w kotrej měrje so jednotliwe wučbnicy w rjadownjach abo skupinach wužiwaja.

Fokus leži při tym na wučbnych za bilingwalnu fachowu wučbu. Proces naprašowanja je so w druhim połlěće 2022 zahajić.

Džakuju so wšitkim koleginam a kolegam za jich kompetentne a spuščomne skutkowanje, za přećelnu atmosferu, kotruž wutworjeja, kaž tež za jich zamołwitosć a jich angažement, nic naposledk při zestajenju rozprawy 2022 a plana za lěto 2023.

2. Planowanja a kontrole – zaměrowe dojednanje ze Załožbu za serbski lud

Nastupajo kontrolu je Załožba za serbski lud institucionelne spěchowanje za wšitke serbske institucije wot lěta 2020 sem ze zaměrowymi dojednanjami zwjazata. Nastajenje tajkich zaměrowych dojednanjow ma eficientnišu kontrolu zmóžnić, w kotrej měrje so zaměry spěchowanja spjelneja. Za Rěčny centrum WITAJ běchu za lěto 2022 slědowace dojednanja zwjazowace:

Eficienca wučbnych srědkow

- W lěće 2022 ma so zwěsćić, w kotrej měrje so produkowane wučbnicy w praksy wužiwaja. Ze znajmjeńša 90 % wudatych wučbnicow ma so w lěće 2022 na šulach intensiwnje džětać.

- Při poskićenych projektach a kursach zwěsći so w lěće 2022 spokojnosć wobdźělnikow kaž tež potřeba na projektach a kursach. Niwow spokojnosće ma znajmjeńša 75 % wučinić.
- Za lěto 2022 stej wjetšej digitalnej projektaj zapodatej – onlinepřełožowar hornjoserbšćina–němčina (naslědny projekt) a delnjoserbšćina–němčina. Rozšerjenje paralelnych korpusow ma so realizować na znajmjeńša
 - 300.000 lektorizowanych hornjoserbsko–němskich sadowych porikow,
 - 100.000 lektorizowanych delnjoserbsko–němskich sadowych porikow,
 - 20.000 lektorizowanych hornjoserbsko–delnjoserbskich sadowych porikow.
 Kooperacija z LMU Mnichow ma so zahajić.

Spěchowanje rěče

- W Delnej kaž tež w Hornjej Łužicy ma so w leće 2022 znajmjeńša dźesać planowanych a po nazhonjenjach znajmjeńša šěsć projektow po potrebjce přewjesć. Při tym ma so na zarjadowanje znajmjeńša 15 wobdźělnikow wočakować, nimo při dźěłarničkach kaž comicowej dźěłarničce.
- W lěće 2022 ma so analognje k zašłym lětam znowa znajmjeńša jedyn poskitk k serbskorěčnemu spěchowanju kubłarkow wotměć. Wućeženje kursow měł niwow zaštych lět docpěć.
- Serbskorěčne młodžinske a šulske socialne dźěło na bazy srědkow třecich (wokrjes, Swobodny stat Sakska) pokročuje. Na znajmjeńša třoch serbskich wyšich šulach ma so šulske socialne dźěło w lěće 2022 přewjesć.
 - šulske socialne dźěło na wyšich šulach Budyšin, Radwor, Worklecy a swójbne kubłanje w socialnym rumje Budyšin a Kamjenc
 - młodžinske dźěło w socialnym rumje Kamjenc + Radwor
 - znowawobsadženje (sčasami) njewobsadženych městnow w šulskim socialnym dźěle a młodžinskim dźěle

Interna rěčna politika

- 2022 ma so zhromadnje ze wšěmi sobudźěłaćerjemi Domowinskeho zarjada kaž tež Rěčneho centruma WITAJ interna rěčna politika nadźěłać, rozjimać a wotłosować.
- Sobudźěłaćerjej internata Delnjoserbskeho gymnazija matej swoje znajomosće serbskeje rěče rozšěrić. K tomu maja so wotpowědne certifikaty předpožić.

Krótka rozprawa k spjelnjenju dojednanjow ze załožbu poda so pod dypkom 4 statistiske přehłady.

3. Spjelnjenje nadawkow w rozdźělnych wobłukach dźěławosće RCW

3.1. Publikacije

Z digitalnymi wučbnymi srědkami słuži RCW statusej serbskeje rěče přez načasnosć a atraktiwnosć, wosebje za młodu generaciju.

Na základě koncepcije serbskich institucijow k zwyżanju prezency serbskeje řeče w nowych medijach dóstawa Założba za serbski lud přidatne srědky za **digitalne projekty**. Rěčny centrum WITAJ financowaše z tutech srědkow wot lěta 2019 sem wuwice **delnjoserbskeho digitalneho učbneho srědka za šulerjow** Kšac pó kšacu pšawje pisaš –pšawopis & gramatika a wuwice **přełożowskeho programa** hornjoserbščina-němčina | němčina-hornjoserbščina, kotryž bazuje kónc lěta 2022 na dwurěčnym korpusu z někak 320.000 paralelnymi sadami. Poskitk serbskeje prawopisneje kontrole za zapodawanske polo we woběmaj rěčomaj ze strony serwera a njewotwisnje wot indiwiduelneje konfiguracije wužiwarja je nowum a zmóžnja přeni raz awtomatisku prawopisnu kontrolu tež na mobilnych nastrojach. Dale bu browserowe rozšěrjenje wuwite, kotrež zmóžnja direktny přeložk markěrowaneho džěla internetoweje strony hnydom w browseru. W februaru bu na dnju maćernej řeče po dlěšodobnych prócowanjach hornjoserbščina tež w Microsoft programach a appach integrowana a k dispoziciji stajena. Někak w samsnym času bu z pomocu LMU Mnichow přełożowanje wot statistiskeho systema na neuronalny system přestajene a skići tak hišće lěpšu kwalitu přeložkow. Jako dalši zakład za neuronalny system wažnej monolingualnej korpusaj buštej wo někak 30.000 hornjoserbskich a 5.000 němskich sadow rozšěrjenej. Na wšelakich zarjadowanjach w šulach, na internetowej platformje digiserb.de a na fachowym dnju 2plus buchu sotra a wšelake móžnosće přełożowanja z produktami firmy Microsoft wužiwarjam předstajene. We wjacorych nowinskih wozjewjenjach bu zjawnosć wo nowych funkcijach a dalewuwićach sotra.app informowana. (Hornjoserbski digitalny učbny srědk Krok po kroku – prawopis a gramatika smy wot 2016 do 2018 wuwili.) Pó potteralětnem wuwijańskem žěle jo se dolnoserbska wersija onlinepšełożowańskego programa sotra w septembrje 2022 zjawnosći spšistupniła a w magacinje „Łužyca" 17.9. w rbb a 24.9. we wóspjetowanju w mdr pšedstajiła. Pšestajar móžo něnto mjazy dolnoserbščinu a nimščinu a teke mjazy dolnoserbščinu a górnoserbščinu pšełożowaš. Tuchylu wopšimujotej korpusa 90.000 dolnoserbsko-nimskich sadowych pórow a 70.000 dolnoserbsko-górnoserbskich sadowych pórow. Dolnoserbski monolingualny korpus ma wušej 70.000 sadow. Na browseru bazěrujuce pšawopisne pšespytowanje jo južo do programa integrěrowane a zmóžnja teksty pšed pšełożowanim kontrolěrowaš. Dajo teke browserowe rozšyrjenje k direktnemu pšeložkoju markěrowanego žěla internetowego boka z a do dolnoserbščiny.

W lěće 2019 je wušoł hornjoserbski **wobrazowy słownik** "Swět wokoto nas" za wužiwanje bookiipisaka. Z pomocu pisaka poskićuja so wužiwarjej něhdže 1.200 přidatnych awdijow w formje słowow, sadow, dialogow, spěwčkow abo druhich zynkow. W lěće 2020 je wobrazowy słownik tež w delnjoserbščinje wušoł, "Mój swět we wobrazach". W lěće 2021 je so poskitk na učbnych materialijach k wužiwanju bookiipisaka rozšěrił, wušła je džěłarnička "Ptački našeje domizny" za bookii a nazwukowa tabulka za přeni lětnik, tuta pak we wupruwowanskej fazy. Nazwukowa tabulka za bookiipisak je so 2022 wudospoňiła a rozšeriła. Nimo toho je so tež delnjoserbska warianta nazwukoweje tabulki nadžětała. Cyle nowy produkt za wužiwanje bookiipisaka je plakat "Ptači časnik", kotryž předleži w hornjoserbskej rěči.

K delnjoserbskej bajkowej knize "Cerwjenawka a druge bajki" je wušła 2020 nowa **słuchokniha**. Słuchar słyši 10 bajkow bratrow Grimm a k tomu 10 nowych džěćacych spěwčkow (lisćina učbnicow pod dypkom 5 statistiske přehłady). Tež w hornjoserbskej rěči je 2021 wušła nowa słuchokniha k bajkowej knize z 10 bajkami a 10 nowymi spěwčkami. Wjacore němskorěčne učbne filmy za wěcnu wučbu a za wučbu biologije buchu w serbskej rěči **synchronizowane**. W lěće 2021 je wušoł učbny film "Ekosystem jězor" za wyše šule a gymnazij. Dalše maja slědować.

Za tym až jo 2016 wujšła **mapa ze žětowymi łopjenami** w rěže "Narska liška", za wukniki 1. do 3. lětnika, jo 2022 slědowała "Narska liška 4-6". Z teju publikaciju jo se poňiła žěra w rěže "Narska liška",

kótaryž wobstoj z wobšyrneho materiala za wucbu serbsčiny ako cuza rěc. Nejpóźdzej w lěse 2023 dej wujś wjelika mapa z grajnymi planami, ako zapšěgnjo wše temy a wokable přédneho a drugego žěla rěda "Narska liška".

Hłowne čěžišćo publikacijow pak su w přěnim rjedže **wučbne materialije za zaručenje šulskeje wučby w serbskej rěči: učbnicy, džěłowe zešiwki, słowniki a přiřučki**, kiž so w pedagogiskim wotrjedže RCW nadžěłaja a za produkciju spřihotuja. Wulki džěl tutych mjenowanych materialijow wopřija tež přidatne poskitki kaž aplikacije za šulerjow a wučerjow, wučerske doporučenja, hrajne plany z nawodom k wužiwanju abo DVD z wuknjenskej software. Tež CDki z awdijowymi poskitkami so wudadźa. Tak wobsahuje učbnicowy rjad "Wuknjemy serbsce" za serbsčinu jako cuza rěc tajke **awdijowe poskitki**. Šulerjo móža wubrane teksty a spěwy słuhać a dóstanu tak pomoc při wuknjenju cuzeje rěče. Samsny poskitk přédleži tohorunja za serbsčinu za rěčnu skupinu 2 we učbnym rjedže "Serbsčina".

Potrjeba kaž tež wysokosc nakłada jednotliwych serbskorěčnych učbnych publikacijow so kóždolětnje **po wupruwowanej strategiji** zwěšći.

3.2. Wědomostne džěło

Jedne z čěžišćow wědomostneho džěła w Hornjej a Delnej Łužicy bě dalewuwiwanje certifikacije hornjo- a delnjoserbsčiny. We wobłuku tutoho džěła su so nadžěłali **mustrowe nadawki za schodženk C1**. Nimo toho je so internetowa prezentacija www.sprachzertifikat-sorbisch.de wo schodženk B2 za hornjo- a delnjoserbsčinu rozšěriła. Tak steja nětko w hornjoserbsčinje a w delnjoserbsčinje za 4 niwowowe schodženki mustrowe a pruwowanske nadawki inkl. nahrawanjow k dispoziciji kaž tež internetowa prezentacija A1 do B2. Pruwowanja za rěčny certifikat hornjoserbsčiny přewjedu so kóžde lěto w nalěcu a nazymje resp. wuwzacnje tež na naprašowanje. Za rěčny certifikat dolnoserbšćiny su pruwowanja w nazymje.

01.09.2022 přepoda Sakske ministerstwo za kultus Serbskemu institutej nadawk za wědomostny přewod ewaluacije šulow, kotrež po koncepciji "2plus" džěłaja. RCW je čłon projektoweje skupiny pod nawodom SI. Wobstatk ewaluacije je projekt „**Zwěšćenje rěčneho stawa w serbsčinje - 8. lětnik RS-8**” na wyšich šulach a gymnaziju. Z pisomnym testom zahaji so 05. a 06.10.2022 **pilotowa faza RS-8 za 105 šulerjow** na SWŠ Worklecy, WŠ Slepó a na Serbskim gymnaziju Budyšin. W času wot 03.11. do 17.11.2022 wotměchu so ertne pruwowanja. RCW spřihotowa wšitke pisomne a ertne pruwowanske podložki za šulerjow, nawod za šulerjow, nawod za wučerjow, nahrawanja ertnych tekstow a wuhódnoćenske podložki a wobdžěli so na přewjedženju a wuhódnoćenju wšitkich ertnych pruwowanjow a na wuhódnoćenju pisomnych swobodnych tekstow šulerjow. Wot šulskeho lěta 2023/2024 sem ma so pola šulerkow a šulerjow 8. lětnika prawidlownje rěčny staw zwěšćić.

W fokusu wědomostneho džěła na polu předšulskeho kubłanja w Hornjej Łužicy stejachu 2022 wot fachowcow w praksy zwuraznjene potrjebje. Wuchadžišćo bě **zetkanje nošerjow a wjednicow** serbsce džěłacych kubłanišćow 31.03.2022 w Budyšinje kaž tež wosobinske rozmołwy w kubłanišćach. Tak wuwi so **rjad inhouse-dalekubłanjow** k imersiwnemu rěčnemu kubłanju a specifiske přednoški na staršiskich wječorkach. Nowy wutworjeny a regularnje so wotměwacy format su zetkanja kubłarkow a kubłarjow w štyrjoch regionalnych kružkach, kotrež zmóžnjeja fachowu wuměnu mjez kubłanišćemi z přiřunajomnymi rěčnymi wobstejnoscemi. Přihotował je so tež didaktiski material za kubłarki a kubłarjow z nowym wusměrjenjom, z kotrymž reaguje so na přiběracu potrjebu rěčneje podpěry za (hišće) serbsce wuknjacych pedagogow. Dalša reakcija RCW na nastork ze zarjadowanja dnja 31.03.2022 je, zo podpěruje w šulskim lěće 2022/2023 Serbsku fachowu šulu za socialne při

Powołanskim šulskim centrumje Budyšin z wuwučowanjom serbskorěčneho pedagogiska dorosta k wšelakim temam nastupajo přiswojenje a posrědkowanje (serbskeje) rěče. Tohorunja nowe: Z newsletterom informuje RCW dźěćace dnjowe přebywanišća, jich nošerjow a dalšich zajimcow wo swojim skutkowanju na polu předšulskeho kubtanja.

W ramiku pśeslěženja pśechada wót žiśownje do zakładneje w Dolnej Łužicy jo se pokazało, až dajo hyšći rezerwy pśi zgromadnem žěle, wósebnje což nastupa kontinuitu pśrědnjenja serbskeje rěcy. Wjele na pśechadnem procesu wobžělonych žyćy se wusćejše zgromadne žěto z partnerskeju instituciju. W zajmje kontinuěrujucego rěčnego wuwisa **wot pśedšulskeje WITAJ-kupki do bilingwalneje wucby su nowe kooperaciske formy trjebne**. Togodla se tuchylu wuwiju konkretne pśirucenja za wšykne na procesu pśechada wobžěłone fachowe mócy. Tak se wužětaju na pś. projekty za wusćejše zgromadne žěto mjazy wobžělonymi institucijami, wopśimješowu a casowu plan za zgromadne wugótowanje slědneho lěta w žiśowni a mustrowe kooperaciske dogronjenje. Dokulaž dej pedagogiski personal pśi tom procesu sobu statkowaš, jo se žětowa kupka załožyła.

3.3. Projektowe dźěło

W Hornjej Łužicy kaž tež w Delnej Łužicy přewjeduje so w zamołwitosći RCW tójšto **rěčnych projektow** za wšě staroby zwonka šule. Nam leži na wutrobje, dźećom tež zwonka šule zajimawe dožiwjenja ze serbsčinu poskićeć. Hólcam a holcam serbskich swójbow měto popřate być, wšelake zabawne poskitki tež w swojej maćeršćinje dožiwjeć. Runočasnje su naše projekty za serbsce wuknjace dźěći składnosć, rěč žiwu a čitnu zwonka šule dožiwjeć. Tohodla steji serbsčina w srjedźišću wšěch našich projektow. Hrać, čitać, filmy hladać - chcemy mjeńše a wjetše dźěći za serbsčinu zahorjeć, je pohonjować, zo bychu ju wužiwali, a jim wjeselo w serbsćinje wobradžeć.

Nimo toho poskićuja so **WITAJ-kursy** po potrebjce za staršich a druhich zajimowanych dorosćenych. Na spočatku lěta 2022 smy wšitke kursy koronoweje pandemije dla w digitalnej formje přewjesć dyrbjeli (hlej pod dypkom 5 statistiske přehłady). Wot měrca 2022 su so kursy zaso jako prezencna wučba wotměli. Jako wjeršk šulskeho lěta je so 9. julija na Horach swjedzeń serbsćinarjow (swjedzeń dorosćenych serbsčinu wuknjacych) swjećił.

Zaměr projektoweho dźěła je, wutworić dalše a nowe serbskorěčne rumy za dźeći, młodostnych a serbske swójbje. Při tym so projektowe dźěto stajnje dale wuwija a nowe ideje so pśesadžeja: po dołhej korona-přestawce přewjedže so 3. apryla 2022 w Chróšćan Jednoće **swójbna schadźowanka**. Nimale 400 wopytowarjow poskitk dźakownje přiwza.

Na **13. swjedzeń serbskeje rěče** 28.09.2022 je přišlo 24 šulerki a šulerjow zakładneju šulow w Hućinje a Barće. Dla snadnišeho zajima njeje so swjedzeń lětsa w Radworju, ale w Serbskim domje w Budyšinje ze štyri wšelakimi dźěłarničkami přewjedł.

Jara woblubowane su **dźěłarnički** ze serbskimi wuměłcami (hudźbnicy, spisowaćeljo, molerjo atd.) Wulkeho zajima dla je so na dwěmaj dnjomaj kónc septembra přewjedła comicowa dźěłarnička z ilustratorom Štefanom Hanušom. Šulerjo wuknu, we wobrazowej stawiznje wuměłstwo a rěč zwjazać a pod serbskorěčnym nawodom w małych kročelach swójski comic nastać dać.

Dalše wuspěšne projekty su zarjadowanja za dźeći, kotraž wotrostu zwonka Łužicy. **Ferialny kurs** přewjedže so kóždy druhe lěto w jutrownych prózdnicach, loni wobdžěli so wot 19.-22.03.2022 dohromady 15 šulerjow/šulerkow wot 1. do 6. lětnika. Nimo serbskeho alfabetu zeznachu wšelake serbske kulturne institucije.

Kóždy druge lěto zarjaduje Domowina ze swojimi partnerami **mjezynarodny folklorny festiwal**. W tutym wobłuku poskića so wjacehodźinski **džěćacy program pod heslom „W kraju wjesotych džěćići**". Přichodny festiwal zarjaduje so 2023.

Jako dnjowa alternatiwa za **čitansku nóc** přewjedže so spočatk julija **čitanski dyrdomdej**. Dwaceći šulerjow 3. a 4. lětnika serbskich šulow pućowaše zhromadnje po Budyskich wěžach. Wšudže zhonichu stawizniske zajimawostki a wězo předčitachu sej mjez sobu na wěžach ze swojich serbskich knihow.

Pjatk, dnja 2. septembra 2022, předstaji so w Pančicach-Kukowje nowa serbska synchronizacija k přenjemu razej šerokemu publikumej. Wjace hač 400 přihladowarjow wobhlada sej **filmowu premjeru** "Mała wjera". Do předstajenje so cyłkownje 20 synchro-rěčnikow počesći.

2021 přewjedžechu so **nahrawanja za CD „Kikerahi 2”** z džěćimi serbskich a Witaj- kubłanišćow. CD nastanje na nastork serbskich staršich a kubłarkow, kotřiž hižo wjele lět z jara wuspěšnym spěwnikom a CDju „Kikerahi" džěłaja. Za sobuskutkowacych su nahrawanja na CD jara pozitiwne dožiwjenje a wjedu k identifikaciji ze serbskej rěču.

Dwutydzensce je so **Witaj-skupina** w pěstowarni "Skopčk" w Nowym měsće ze **serbskorěčnym poskitkom** podpěrała. Přidatnje je so intensiwnišo Witaj-skupina w pěstowarni "Stónčny kućik" w Bukecach wopytała, a to kóždy druhi tydžeń wot 8:30 hodź. do 10:00 hodź. Tutón poskitk je nastał na próstwu pěstowarnje, dokelž je dotalna kubłarka kónc měrca kubłanišćo wopušćila. Cil wopytow bě, we Witaj-skupinje tež w přechodnym času (wot apryla do julija 2022) rěčnu partnerku poskićić, doniž njeprěwza zaso serbska kubłarka skupinu.

Časopis **Lutki** je trójce wušoł, ale ze zapozdženjom. Tuž wuńdže štwórte čisło 2022 najskerje hakle w januaru 2023. K Lutkam 2-2022 su kubłarki **plakat "W lěću wonka rjenje je"** jako nowy didaktiski material dóstali. W běhu poslednich lět je so w Lutkach tójšto nowych serbskich džěćacych spěwow wozjewiło. Tuž je so kubłarkam sydom wuzwolenych spěwow w **dalekublanju "Spěwaj z Witkom"** předstajiło. 4. julija 2022 njeje Leńka Thomasowa zhromadnje z jědnaće kubłarkami jenož spěwala, ale tež k spěwam rejowala a z nimi móžne pohiby nazwučowala. K pječ spěwam dóstanu serbskorěčne skupiny **CDju "Spěwaj z Witkom"** z playbackom spěwow, kotrež je Syman Hejduška aranžował a nahrawał.

W RCW Chóšebuz su se psíduce projekty pšewjadli:

Wót 17.07. - 22.07.2022 jo był **WITAJ-camp** w Jarješku a 30 žiśi a młodostnych, kenž maju wjeliki zajm za serbsku rěč, jo mógało zgromadnje prozninski cas z wjele wulětami dožywiš. Wót 05. - 09.09.2022 jo se wótměta **Šula w zelenem** w Bórkowach a RCW jo póbitowal 78 wuknicam a wuknikom pětogo a šestogo lětnika wótměnjaty program, žož su aktiwnje mógało dolnoserbsku rěč nałożowas. Wobžěliło jo se 8 zakładnych šulow.

Na **Wumělskem wuběžowanju** pód temu "Mały lutk a nalětne kwětki" jo se 32 žiśi a jedna kupka ze žiśownjow Nowa Niwa, Wětošow a Dešno wobžěliła. W jury stej sobu žěłatej wuknica a wuknik Dolnoserbskego gymnaziuma Chóšebuz. Wustajeńcu z wumělskimi twórbami smy natwarili w Rěcnem centrumje WITAJ Chóšebuz. Na **Comicowem wuběžowanju** pód temu "Jězdjenje pó wóze jo luštne" jo se wobžěliło 36 wuknicow a wuknikow 3. - 6. lětnika ze zakładneje šule "Wilhelm Nevoigt" a z Dolnoserbskego gymnaziuma Chóšebuz. Mimo togo jo wudał RCW nowy comicowy zešywk z nejlěpšymi psinoskami ze slědnych tšich wuběžowanjow (2019 - 2021), kenž stoj šulam dermo k dispoziciji. Dnja 22.09.2022 jo RCW **Serbski familijowy žeń** pšewjadł w Lutki-zakładnej šuli Žyłow (koronapandemije dla bžez člonkow familijow). Za wuknice a wuknikow, ale teke za žiśi žiśownje "Mato Rizo" (někak 130 wósobow) jo prezentěrowal Serbski ludowy ansambel Budyšin program "Wót dudow až k tarakawje". Dnja 16.06.2022 jo se wótměł **Žeń serbskich pedagogow a pedagogow** a 5

žišownjow, 1 hort, 11 šulow a 3 institucije jo se wobzěliło. Na programje jo stojał pśednosk wó nowem rěcnem projekće "Zorja". Zarědowanje su kulturelnje wugótowali wuknica a dwa wuknika Dolnoserbskego gymnaziuma. Mimo togo su mógli pedagogowki a pedagogi we wustajeńcy twórbje lětosnego wuměškego woběžowanja se woglědaš. Projekt **WITAJ - grajne wotpołdnjo** smy w lěšojskich proznych w žylojskem horše a w ramiku tśidnjownego dalejkubłanja za wótkubłarki a wótkubłarjow pšewjadli. Zaměr pšewježenja towarisnych grašow jo, až wobzělnice a wobzělniki grajkajuce serbsku rěc nawuknu a natožuju. Wuknjeński cil jo zawježenje a zwucowanje nowego słowoskłada: barwy, licby, mjenja rostlinow a zwěrjetow. To wót RCW wuwite pširodne wuknjeńske graše „Z Witkom wen do pširody - TO GRAŠE” smy w ramiku projekta **Šula w zelenem** pšewjadli. Ze serbskim kwisom smy **šulski projekt** w Janšojcach dnja 08.04.2022 pódpěrali. Wuknice a wukniki 3. lětnika su nadawk měli, serbske mjenja wót nalětnich kwětkow wunamakaš a wobrazje z ranymi kwitakami mjenjam pširědowaš. Serbski kwis za žiši smy teke gótowali na chósébuskem měsćańskem swěženju dnja 18.06.2022.

W běgu lěta su se we wucbje serbskeje rěcy w zakładnych šulach Dł **předstajili knihy „Mój swět we wobrazach” z Bookii-pisakom** a su se rozkładli wšake móžnosći zasajženja Bookii-pisakow we wucbje (woglěd do 4 šulow z 7 lekcijami).

W dnjach 29.11. - 2.12.2022 pšewježo se w Serbskem muzeju w Chósébuzu **godowny projekt** z tśimi stacijami (wobraženje Janšojkego boga, wježenje w muzeju a muzikowa stacija). Pšizjawilo jo se 12 zakładnych šulow z 220 žišimi.

21.05.2022 su se zmakali **serbske familije** w Dešnjach. Tam jo se pšewjadł woglědanje bósonoweho centruma a zmananje z dešańskej fararku ako teke pšebuwanje na farskem dwórje z rozgronami a zaběrami za žiši. 08.10.2022 su se serbske familije wupórali do Pólskeje na jaden zgromadny wulět. Program jo był woglědanje pširodoweje stacije we Wusokich Jazorach ako zaběra z pširodu w nazymskem casu. Wšykne serbske familije su se na wobyma zarědowanjom wobzělili.

Ku gózbje dalejkubłanjow za žišownice (11.06., 25.6., 12.11, 19.11.2022) stej nastalej didaktiskej materiala „Zwěrjeta na burskem dwórje” a „Dožywjamy zymski cas”. Za wucbu w B-kupce tśidnjowskego rěcnego kursa za wótkubłarki žišownjow a hortow (20.9.-22.9.2022 a 25.10.-27.10.2022) su se nažěłali kólenowe knihy „Žo jo kněz Tukan? Ptaškowa swajžba w tšachose”.

3.4.Internataj

Internataj w Choćebuzu a w Budyšinje slůžitej jako **přidatnej rěčneje rumaj** k wudospołnjenju serbskorěčneje wučby w šuli. Wosebitu hódnotu ma to za džěči bjez serbskorěčneho swójneho pozadka. Bjez internatneho městna njeby mnohim serbskim młodostnym ze zdalenišich wsow móžno było, poskitki zjawnych serbskich institucijow w Choćebuzu a Budyšinje na wědomje brać, je zeznać a towaršnostne žiwjenje Serbow sobu postajować. Nimo zhromadneho zhotowjenja domjacych nadawkow rěči so tež při warjenju, hraću, sportowanju, paslenju atd. serbsce.

We woběmaj internatomaj džěła so po pedagogiskim koncepcje, kotryž je na wuwice wosobiny kóždeho jednotliwego šulerja, jeho socialneje kompetency kaž tež jeho samostatnosće a swójskeje zamołwitosće wusměrjeny. Bydlenje w internaće ma šulerjow za jich pozdžiše žiwjenje wukmanić, winowatosće a wólny čas derje koordinować a wólny čas wotpowědnje zajimam zmysłapołnje, aktiwnje a kreatiwnje wužiwać.

Stajny kontakt k staršim wosebje młódsich internatnych wobydlerjow je njeparujomny. Při staršiskich wječorach a na dnju wotewrjenych duri dóstanu starši dohlad do rumnostnych wobstejnosćow domu a do internatneho žiwjenja. Nimo toho dóstanu woni móžnosć, so na zarjadowanjach internata

wobdźelić resp. tute tež sobu wuhotować.

W Rěčnym centrumje WITAJ přistajeny team kubłarjow džiwa na to, zo so při zhromadnym zhotowjenju domjacych nadawkow kaž tež při warjenju, hraću, sportowanju, paslenju atd. serbsce rěči. W Choćebuskim internaće to na samsne intensiwnje wašnje kaž w Budyšinje dotal móžno njeje, dokelž někotři kubłarjo sami hišće serbsčinu wuknu a maćernorěčnych šulerjow w internaće nimamy. W běhu lěta pak organizuja so regularnje we woběmaj internatomaj mnohe projekty ze wšelakimi partnerami - hlej pod dypkom 5 statistiske přehłady.

3.4. Socialne dźěło

Wot lěta 2011 ma Rěčny centrum WITAJ w Hornjej Łužicy wotrjad za młodžinske socialne dźěło. Z tym rozšěrja so poskitk serbskorěčneje komunikacije za šulerjow a młodostnych a jich staršich. Aktualnje wukonja so **šulske socialne dźěło** na wyšich šulach w Ralbicach, Worklecach, Radworju, Budyšinje a Slepom. Šulske socialne dźěło w Slepom je 01.01.2022 do nošerstwa RCW přešlo. **Swójbne kubłanje** přewjedže so w regionalnymaj teamomaj Budyšin a Kamjenc/Zapadna Łužica hač do měrca 2022. Dotal njeje so radžiło, městno znowa wobsadzić. **Mobilne młodžinske dźěło** so aktualnje w regionalnym teamje Kamjenc/Zapadna Łužica tež njeprjewjeduje, dokelž so nowowobsadjenje tutoho městna dotal radžiło njeje.

Na zakładže noweho šulskeho zakonja w Sakskej ma so šulske socialne dźěło na kóždej wyšej šuli ze 40 hodzinami wob tydzeń zawěsćić. Dokelž pak na šulskich stejiščach w Radworju, Ralbicach, Worklecach a w Budyšinje koleginy dźěłowe městna jenož z 30 hodzinami wobsadžeja, dopjelnja so zbytnje 10 hodžiny štyri króć wot koleginy, kotraž 40 hodžin dźěła. Wot nalěća 2021 sem pak skutkowaše tuta kolegina we Worklecach a w Ralbicach sama, dokelž stej dalšej koleginje hač do lěta 2022 w staršiskim času. W Ralbicach je so kolegina ze staršiskeho časa wróciła, we Worklecach budže kolegina w januarje 2023 zaso na městnje.

Šulske socialne dźěło na Serbskim gymnaziju Budyšin, kotrež wukonješe so tam wot 15.08.2019 sem, pak so wot lěta 2021 dale wjesć njehodži. Spěchowanje šulskeho socialneho dźěła na zakładnych šulach a gymnazijach kaž tež spěchowanskich šulach je wot lěta 2021 na stejnišća wobmjezowane, hdžež so wosebite socialne problemy zwěsća. Wobchowanje poť dźěłoweho městna z gymnazija a přerjadowanje na wyše šule je tuž wuspěšnje wujednany kompromis z wokrjesom.

Wšitke wobsahi socialneho dźěła bazuja na zakonju SGB VIII a wotpowědnych prawnskich postajenjach a fachowych směrnicach. W přěnim rjedže maja so socialni dźěłaćerjo na aktualnych wosobinskih potřebnosćach svojich klientow wusměrjeć.

Přiwšěm maja woni móžnosć, so serbskim temam wěnować w zwisku z hesłami kaž identita, interkulturelna kompetenca abo toleranca.

Dźěło w **swójbny** kubłanju je zasadnje na direktne a dobrowólne kontakty ze swójbami wusměrjene. Dokelž sahaše tute dźěło oficialnje jenož hač do měrca 2022, njejsu so w tutym lěće nowe projekty planowali a přewjedli.

Kooperacija ze Zažnymi pomocami a Syću za preventiwny škit dźěci pak je so intensiwnje dale wjedła. W tutej projektowej skupinje je so w lěće 2021 třeci stopjeń swójbneje kampanje "Gemeinsame Zeit - Zhromadny čas" realizował. W zhromadnym dźěle z ilustratorku Christin Lukašowej a Simankec filmowym studijom je so comicowy krótkofilm za socialmedia nadźětał. Z tym ma projektowa skupina

tež ludźi docpěć, kiž so dotal přez zwučene formaty socialneho džěła njedocpěja. Na zhromadnym zarjadowanju w kulturnej fabrice we Wojerecach, 29.04.2022, je so film zjawnosći prezentował, syć je so předstajila a za swójby zabawne popoždno organizowała (film namakaće pod: [Swójbne kubtanje - Oborsorbisch \(witaj-sprachzentrum.de\)](https://www.swobjbne.kubtanje-Oborsorbisch.witaj-sprachzentrum.de))

3.6. forum 2plus

Relatiwnje wobšěrne džěto je z přihotami **fachowych dnjow 2plus** zwjazane, při kotrychž je RCW kooperaciski partner za SMK a LaSuB. RCW postara so při tym sobu wo referentow a wothłosuje we wodźenskej skupinje 2plus tematiske čěžišća. Loni běše planowane, zo so dotalny fachowy dzeń z wotewrjenym forumom 2plus stanje. Wotpowědnje narokej, diskurs mjez pedagogisce skutkowacymi přez cyłe lěto wjesć a zhromadnosć mjez šulemi skrućić, kotřiž po koncepcje 2plus džětaja, je so wot meje 2021 sem nowa internetowa strona <https://forum2plus.de/> wuwija. Wšitke dotalne fachowe dny ze strony www.fachtag2plus.de su na nowej stronje w archiwje dokumentowane.

5. fachowy dzeń dyrbješe so koronoweje pandemije dla w lětomaj 2020 a 2021 wotprajić, je pak so 05.11.2022 znowa wotmět a z něhdže 130 wobdźělnikami dobry wothłós namakał. Na předwječoru poskićeše zo staršiki wječor pod temu "Medijowi skawća činja staršich fit". Přeprošenju pak jenož fachowcy scěhowachu, staršich tema narěčała njeje. We wodźenskej skupinje 2plus, kotraž so 22.11.2023 k posedženju zetka, so fachowy dzeń wuhódnoći.

4. Statistiske přehłady

lěto	předšulske džěći w DŁ	předšulske džěći w HŁ	šulerstwo w DŁ	šulerstwo w HŁ
2022/2023	261		1980	
2021/2022	276	1270	1851	2853
2020/2021	244	1285	1823	3028
2019/2020	230	1089	1726	2967
2018/2019	266	1139	1805	2740
2017/2018	277	1168	1738 (1819 SŠT Sš 1/20)	2658
2016/2017	285	1244	1627 (1625 SŠT Sš 1/20)	2628
2015/2016	283	-	1468	2674
2014/2015	271	1087	1522	2476
2013/2014	257	1168	-	2524
2012/2013	231	1055	-	-
2011/2012	231	1024	1638	2432

tab. 1: serbsce so kublace džěći a šulerstwo w Delnjeje a Hornjeje Łužicy, žórta: RCW, LaSuB, MBS a Statny šulski zarjad Choćebuz

rěčna skupina 1	831
rěčna skupina 2	705
rěčna skupina 3	692
serbščina jako cuza rěč	625
serbščinarjo w cyłku w Sakskej	2853

tab. 2: ličby šulerjow w Sakskej, kiž so w šulskim lěće 2020/2021 na serbskej wučbje wobdźělachu žórta: SBAB/LaSuB w Sš 4(2020)

lěto	wučbnicy a džěłowe zešiwki (wudate w LND)		dalše wučbne materialije	
	delnjoserbske	hornjoserbske	delnjoserbske	hornjoserbske
2022	10	29	3	4
2021	8	29	2	9
2020	11	21	3	8
2019	9	23	1	3
2018	11	25	-	4
2017	11	21	-	4
2016	7	21	4	7
2015	8	26	4	7
2014	6	28	3	10
2013	11	25	1	7

tab. 3: mnostwo didaktiskich a wučbnych materialijow za HŁ a DŁ na lěto

	titul
1.	Zwucujom serbski 3 , źěłowy zešywk, 5. nakład, ds.
2.	Ptački našeje domizny , džěłarnička za Bookii, hs.
3.	Čerwjena warka a druge bajki , bajkowa kniha, hs.
4.	Naš časnik 2 , plakat, hs.
5.	Feliks a Florian , comic, hs.
6.	Lutk 1, Pišomy pilnje , źěłowy zešywk, ds.
7.	Łuskač 1-2 , posterowy set, hs.
8.	Lutk słownick za lětniki 1-4 , ds.
9.	Nazwukowa tabulka , plakat, hs.
10.	Lutk 1, Pismikowy cołn , plakat, ds.
11.	Pismikowe woknješka , hs.
12.	Wuknjemy serbsce 1 , wokabłowy zešiwk, hs.
13.	Wuknjemy serbsce 1 , wučbnica, hs.
14.	Zwucujom serbski 2 , źěłowy zešywk, ds.
15.	Wěcna wěda 2 , źěłowe knigły, ds.
17.	Młoč 2 , źěłowy zešiwk, hs.
18.	Wuknjemy serbsce 3 , wučbnica, hs.
19.	Młoč 3 , džěłowy zešiwk, hs.
20.	Młoč 3 , wučbnica, hs.
21.	Naša maćerščina 4 , wučbnica, hs.
22.	Serbščina 4 , džěłowy zešiwk, hs.
23.	Wuknjemy serbsce 4 , wučerske doporučenje, hs.
24.	Biologija 5 , wučbnica, hs.
25.	Zwučujemy a pisamy 5 , džěłowy zešiwk, hs.
26.	Handrij Zejler , temowy zešiwk, hs.
27.	Zwučujemy a pisamy 6 , džěłowy zešiwk, hs.
28.	Domizna a swět 6 , wučbnica, hs.
29.	Zwučujemy a pisamy 7 , džěłowy zešiwk, hs.
30.	Pućowanje po stawiznach 3 , wučbnica, hs.
31.	Zwučuju serbsce 8 , džěłowy zešiwk, hs.
32.	Zwučujemy a pisamy 9/10 , džěłowy zešiwk, hs.

33.	Stawizny a podawki 5 , wučbnica, hs.
34.	Wěcna wěda 4 , žěłowe knigły, ds.
35.	Wuknjemy serbsce 4 , wučbnica, hs.
36.	Naš zeger , plakat, ds.
37.	Čerwjenuwka a druge bajki , słuchokniha, hs.
38.	Fantazijowe jězby , stawiznički k meditaciji, hs.
39.	Čitanske bručki , kartki za čitanje za započatkarjow, hs.
40.	Naša maćerščina 5 , wučbnica, hs.
41.	Moj swět we wobrazach , pširucka, ds.
42.	Zešiwk małych detektiwow , džěłowy zešiwk ke knize, hs.
43.	Haperlejka , čitanski džěnik a džěłowe łopjena ke knize, hs.
44.	Nazwukowa tabulka za bookiipisak, wupruwowanska wersija, hs.
45.	Ekosystem jězow , wučbny film za biologiju/geografiju, hs.

tab. 4: nadžěłane wučbne materialije z lěta 2021

	titul
1.	Dohlady - Einblicke , Gesprächsbüchlein, hs.
2.	Ptački našeje domizny , džěłarnička za wužiwanje BOOKII, hs.
3.	Cytaj z nami 1 , brošura, ds.
4.	Cytaj z nami 2 , brošura, ds.
5.	Ptači časnik , plakat za wužiwanje BOOKII, hs.
6.	Cytańske zwucowanja , žěłowy zešiwk, ds.
7.	Łuškač 1 , žěłowy zešiwk, hs.
8.	Zwučujemy a pisamy 1 , džěłowy zešiwk, ćišćane pismo, hs.
9.	Wuknu a zwučuju pisać , džěłowy zešiwk, šulske wuchadne pismo, hs.
10.	Lutk 1-2 , žěłowy zešiwk, ds.
11.	Naša fibla - Pismikowy zešiwk , hs.
12.	Naša fibla - Nazwukowe karty , hs.
13.	Wuknjemy serbsce, 1. džěl , džěłowy zešiwk k słownikej, hs.
14.	Mlóc 2 , wučbnica, hs.
15.	Pisam serbsce 3 , džěłowy zešiwk, hs.
17.	Zwučujemy a pisamy 3 , džěłowy zešiwk, hs.
18.	Geometrija 3 , džěłowy zešiwk, hs.
19.	Lutk 3-4 , žěłowy zešiwk, ds.
20.	Geometrija 4 , džěłowy zešiwk, hs.
21.	Mlóc 4 , džěłowy zešiwk, hs.
22.	Mlóc 4 , wučbnica, hs.
23.	Narska liška 4-6 , žěłowe łopjena, ds.
24.	Nabožina 5/6 , džěłowy zešiwk, hs.
25.	Z Kitom wuknjemy 1 , džěłowa kniha, hs.
26.	Handrij Zejler , džěłowy zešiwk, hs.
27.	Biologija 6 , wučbnica, hs.
28.	Pučowanje po stawiznach 6 , wučbnica, ds.
29.	Naša maćerščina 6 , wučbnica, ds.
30.	Po droze 1 , wučbnica, 2. nakład, ds.
31.	Po droze 1 , žěłowy zešiwk, 2. nakład, ds.
32.	Terra 7 , wučbnica, hs.

33.	Zwučujemy a pisamy 8 , džětowy zešiwk, hs.
34.	Serbska rěc - dobra wěc 2 , žětowe knigty, ds.
35.	Stawizny a podawki 6 , wučbnica za gymnazij, hs.
36.	Wuknu a zwučuju pisać , džětowy zešiwk ćišćane pismo, hs.
37.	Čitanka 2 , wučbnica, hs., 3. nakład
38.	Wuknjeny serbsce 2 , portfolijowy zešiwk, hs., 3. nakład
39.	Zwucujom serbski 3 , žětowy zešyw, ds.
40.	Ličimy wěcne nadawki 3 , džětowy zešiwk, hs., 2. nakład
41.	Ličimy wěcne nadawki 4 , džětowy zešiwk, hs. 2. nakład

tab. 5: nadžětane wučbne materialije z lěta 2022

Witaj- a LaSuB-kursy		
lěto	kursy	ličba wobdžělnikow
2022	16	130
2021	2 (nachwat.)	30
2020	2	32
2019	3	46
2018	3	37
2017	3	36
2016	1	19
2015	5	53
2014	6	56
2013	7	69
2012	5	43
2011	5	45
2010	8	71

tab. 6: Witaj-kursy za staršich

wobdžělnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat hornjoserbšćiny		
datum	niwowowy schodženk	ličba wobdžělnikow
17.09.2022	A1	6
	B1	1
05.08.2022	A1	5
	A2	4
	B1	2
	B2	2
21.04.2022	B2	1
22.03.2022	C1	2
18.09.2021	A2	3
	B2	2
03.07.2021	B1	2
	B2	2
26.02.2021	C1	1
19.09.2020	A1	2
	A2	2
02.03.2019	A1	4
	B1	1
15.09.2018	A1	1

27.07.2018	A1	5
	A2	4
	B1	5
25.10.2017	A2	4
16.09.2017	A2	2
01.10.2016	A2	2
23.09.2016	A1	4
suma:		69

tab. 7: wobdzělnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat hornoserbšćiny

wobdzělnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat dolnoserbšćiny		
datum	niwowowy schodženk	ličba wobdzělnikow
24.09.2022	B2	1
24.09.2022	B1	3
17.09.2022	A2	2
17.09.2022	A1	3
18.03.2022	A2	4
18.03.2022	A1	1
25.9.2021	B1	2
	B2	2
18.9.2021	A1	3
	A2	3
17.10.2020	B1	2
10.10.2020	A1	1
	A2	2
14.09.2019	B1	2
07.09.2019	A1	2
	A2	1
22.09.2018	B1	3
15.09.2018	A1	1
16.09.2017	A2	1
01.10.2016	A2	4
suma:		43

tab. 8: wobdzělnicy na pruwowanjach za Rěčny certifikat dolnoserbšćiny

Intensiwne třidnjowe rěčne dalekubtanje za pěstowarki a hortnarki z předznajomosćemi (sep./okt.) z Witaj-projekta kaž tež za dalšich kubtarjow, kotřiž posrědkuja serbsku rěč w swojej pěstowarni	
lěto	wobzělnice
2022	32 (23 ze žišownje, 8 z horta, 1 wuknica wćt OSZ)
2021	34 (25 ze žišownje, 7 z horta, 2 raza 1 sobužětašeřka z Dompro)
2020	29 (18 ze žišownje, 10 z horta, zdžěla 1 z Dolnoserbskego internata)
2019	29 (20 ze žišownje, 9 z horta)
2018	29 (20 ze žišownje, 8 z horta, zdžěla 1 z Dolnoserbskego internata)
2017	35 (23 ze žišownje, 12 z horta)
2016	31 (21 ze žišownje, 10 z horta)

tab. 9: Intensiwne třidnjowe rěčne dalekubtanje za pěstowarki a hortnarki z předznajomosćemi

projekty RCW Choćebuz					
mjeno projekta	cilowa skupina po starobje	přerěžna ličba wobdžělnikow	přewjedže so	ličba wobdžělnikow 2021	ličba wobdžělnikow 2022
Serbski familijowy žení	4- do 12-lětni (plus dorosćone)	85	lětnje september/ oktober	132	133
projektowe dny w muzeju	3. lětnik zakładneje šule (8- do 9-lětni)	150	lětnje december	wupadnuli korony dla	jo se přizjawilo 220 žiši z 12 šulow
Šula w zelenem	5. lětnik zakładneje šule (10- do 11- lětni)	80	lětnje september	84	78
Comicowe wuběžowanje a žetamicka za wuknikow + Wudaše comiczešywka z wuknikojskimi pšinoskami	6- do 18-lětni	41	lětnje 1. połlěto kóždy třeće lěto	15	36 wudaše čl. 6
Wuměske wuběžowanje za žiši w žišownjach	0- do 7-lětni	25	lětnje 1. połlěto	33	32
Cytańske wuběžowanje za hortowe žiši	2. - 5. lětnik	12	lětnje maj	12 + gósci (ca. 60)	12 + gósci (ca. 70)
BTU-rallye	6. lětnik zakładneje šule (11- do 12- lětni)	60	lětnje měrc/apryl	wupadnuło korony dla	wupadnuło korony dla
WITAJ-camp	žiši a młodostne (8- do 16- lětni)	25	lětnje julij / awgust	29	30
Žení serbskich pedagogowkow a pedagogow	dorosćone	50	lětnje junij	wupadnuł korony dla	46
Cesćenje angažěrowanych młodostnych na	14- do 26- lětni	7	wótměwa se kuždy 2. lěto	6	

polu dolnjoserbskeje rěcy					
Zmakanje serbskich familijow	3- do 11-lětne žiši a jich starješe	15 do 20 žiši a starješe	3 zarědowanja/lěto	0 wupadnuło korony dla	3 x 22 3 zarědowanja
WITAJ-grajne dapođdnjo/wótpođdnjo	7- do 12-lětne žiši	wotwisnje wót ličby pšízjawjonych w šulach a hortach	běžnje(psez cełe lěto)	0	15

projekty RCW Budyšin					
mjeno projekta	cilowa skupina po starobje	přerězna ličba wobdźělnikow	přewjedźe so	ličba wobdźělnikow 2021	ličba wobdźělnikow 2022
20-lětny jubilej	4. lětnik		29./30.09.2021	200	-
swójba schadźowanka 2021: webinar	serbske a dwurěčne swój by ze swojimi dźěćimi	350	lětnje na 1. póstnej njedźeli	250	400
ferialny kurs za dźěći zwonka Łužicy	serbske dźěći zwonka Łužicy	wobmjezowane 15 do 18	dwulětnje w jutrownych prózdni-nach	do 2022 so přesunyt	20
čitanske wubědźowanje	najlěpši serbscy čitarjo 2plus-šulerjo 3. lětnika	wobmjezowane 20	lětnje spočatk apryla	17	22
čitanska nóc/čitanski dyrdomdej	šulerjo 3./4. lětnika 2plus-šulow	wobmjezowane 18 do 20	lětnje spočatk junija	20	20
comicowe wubědźowanje za šulerjow	šulerjo 2plus-šulow 10 do 18 lět	20 do 30	dwulětnje w nalěću		
comicowa dźěłarnička ze Š. Hanušom	serbscy šulerjo 3. do 5. lětnika	wobmjezowane	lětnje kónc septembra	22	24

předčitanski džen	serbske a WITAJ- džěci w pěsto- warnjach a šulach 4 do 14 lět	100-150	3. pjatk w nowembrje	corony dla wupadnyto	
projektowe dny ze šulerjemi	šule, kotrež džětaja po konceptce 2- plus	100	lětnje po potrjebje	150	100
synchronizowanje filmow	džěci, młodostni a dorosceni	wob- mjezowane	kóžde 2./3. lěto nowy film	20-30	20
filmowa premjera	serbske swójby a lubowarjo serbskeho filma	200 - 250	po zakónčenju projekta	corony dla wupadnyto	300-350
serbske džiwadłowe dny (załožba)	šule a horty, kotrež džětaja po konceptce 2plus	wob- mjezowane	dwulětnje w meji	corony dla wupadnyli	
džěcacy program na folklornym festiwalu	(zwonka)- šulske kulturne skupiny Hornjeje, srjedźneje a Delnjeje Łužicy	200	dwulětnje kónc šulskeho lěta	corony dla wupadnył	
„Warimy z Tomašom" projekt Płomjenja	dobyčerjo wubědžo- wanja Płomjenja	6 do 10	lětnje	8 (při warjenju) 24 (při wječeri) ~ 100 (dopisowarjo, kotřiž so požadaja)	8 (při warjenju) 24 (při wječeri) s 100 (dopisowarjo, kotřiž so požadaja)
Fachowy džen 2plus a zarjado- wanje na předwječoru	wučerstwo serbskich šulow, hortnarki a hortnarjo, starši a fachowcy	100	lětnje	wotprajeny korony dla	?
Rěčny poskitk w pěstowarnjo- maj	pěstowarske džěci 3 - 7 lět	25	dwu- tydžensce	25	25

13. swjedzeń serbskeje rěče	4. lětnik cuzorěčneje wučby serbsčiny	120	lětnje	2020 wotprajeny korony dla	24
-----------------------------	---------------------------------------	-----	--------	----------------------------	----

tab. 10: regularne projekty RCW

31.03.	prěnje džěłowe zetkanje nošerjow, nawodnicow a (wubranych) kubłarkow serbsce džěłacych džěčacych dnjowych přebywanišćow „Serbske kubłanje w džěčacych dnjowych přebywanišćach - zhromadnje docpějemy wjace"
30.05.	fachowa wuměna kubłarkow - Wojerowski džěłowy kruh, Čorny Chołmc
01.06.	inhouse-dalekubłanje "Imersiwnne rěčne kubłanje pola Serbow a strategije posrědkowanja a spěchowanja rěče", pěstowarnja Jan Radyserb-Wjela (CSB) Budyšin
02.06.	fachowa wuměna kubłarkow - džěłowy kruh pěstowarnjow z wulkim podžěłom maćernorěčne serbskich džěči, Radwor
14.06.	přednošk "Rěčny centrum WITAJ a serbske kubłanje w džěčacych dnjowych přebywanišćach" za šulerki a šulerjow Serbskeje fachoweje šule za socialne, powołanskošulski centrum Budyšin
20.06.	přednošk "Imersiwnne rěčne kubłanje po Witaj a rola staršich", staršiski wječor w pěstowarni Jan Radyserb-Wjela (CSB) Budyšin
22.06.	inhouse-dalekubłanje "Imersiwnne rěčne kubłanje pola Serbow a strategije posrědkowanja a spěchowanja rěče", pěstowarnja Pančicy-Kukow (CSB)
04.07.	"Spěwaj z Witkom" - Nowe serbske džěčace spěwy dalekubłanje za kubłarki; referentka: Leńka Thomasowa
12.07.	inhouse-dalekubłanje "Imersiwnne rěčne kubłanje pola Serbow a strategije posrědkowanja a spěchowanja rěče", pěstowarnja Sulšecy (CSB)
18.07.	inhouse-dalekubłanje "Imersiwnne rěčne kubłanje pola Serbow a strategije posrědkowanja a spěchowanja rěče", pěstowarnja Njebjelčicy (CSB)
07.09.	přednošk "Imersiwnne rěčne kubłanje po Witaj a rola staršich", staršiski wječor w pěstowarni Sulšecy (CSB)
10.09.	Dalekubłanski dzeń za kubłarki na Horach/Halštrowska hola
12.09.	„Wuwicowa psychologija a wuwice rěče", wučba za šulerki a šulerjow Serbskeje fachoweje šule za socialne, powołanskošulski centrum Budyšin
19.09.	„Wědomosć a rěčna politika nast. dwu- a wjacerěčnosće", wučba za šulerki a šulerjow Serbskeje fachoweje šule za socialne, powołanskošulski centrum Budyšin
10.10.	„Identita a zakładne potřebnosće čłowjeka", wučba za šulerki a šulerjow Serbskeje fachoweje šule za socialne, powołanskošulski centrum Budyšin
13.10.	konferency přinošk „Aktualne aktiwity Rěčneho centruma WITAJ we wobłuku předšulskeho kubłanja", kubłanišćo Smochčicy
21.11.	„Imersiwnne rěčne kubłanje - zakłady, rozšěrjenje, slědženje", wučba za šulerki a šulerjow Serbskeje fachoweje šule za socialne, powołanskošulski centrum Budyšin
28.11.	„Imersiwnne rěčne kubłanje po Witaj - pozadki, wuwice, praksa", wučba za šulerki a šulerjow Serbskeje fachoweje šule za socialne, powołanskošulski centrum Budyšin
05.12.	"Spěwaj z Witkom" - Nowe serbske džěčace spěwy Dalekubłanje za šulerki serbskeje fachoweje šule za pedagogiku w Budyšinje referentka: Leńka Thomasowa
	dalše hižo organizowane zarjadowanja za kubłarki a kubłarjow resp. staršich dnja 8.6., 26.9., 28.9., 4.10., 3.11., 9.11. su so chorosće dla wotprajili

tab. 11: zarjadowanja za nošerjow, nawodnicy, kubłarki, staršich a wukubłancow džěčacych dnjowych přebywanišćow ze serbskim kubłanjom, Hornja Łužica

lěto	Internat Serbskeho gymnazija Budyšin (57 městnow)	Dolnoserbski internat w Choćebuzu (43 městnow)
2022	50	15
2021	52	20
2020	50	23
2019	54	21
2018	54	23
2017	54	27
2016	51	28
2015	47	23

tab. 12: wobsadźenje internatnych městnow w Choćebuzu a w Budyšinje

Chóšebuz	2020	2021	2022
Ptaškowa swajźba	x	x	x
góspodowanje zapustowego pšešega Dolnoserbskego gymnaziuma	x		x
mólowanje jatšownych jajow		x	x
fašing	x		x
internatny swěžeń		x	x
kjarmuša	x	x	x
žeń póznaša - stare a nowe wukniki se wópóznaju	x	x	x
Janšojski bog/gódownicka/Mikławš	x		x
wobrazowy projekt			
wšakorake wjacory (strowe zežywjjenje, blidowy tenis, basjenje za wšakorake góžby, rozžognowanje kolegow a wuknikow, wognišćo)		x	x
grajkowy wjacor			x
internat se pšedstajijo nowym wuknikam	x	x	x
pomoc pši domacnych nadawkach	x	x	x
starjejšyńske zgromažiny	x	x	x
w kooperaciji z RCW „Serbski pšipódla“	x		
meble z paletow - twarski projekt			x
Budyšin		2021	2022
póstnička; mejemjetanje - wíce wěncu, reje, program; kermuška		X jenož kermuška	X
debjenje jutrownych jejkow			x
„Bjesada w kuchni“ wotmě so měsacnje		X wob- mjezowane	X
wopyt resp. sobuskutkowanje w Serbskim młodźinskim dźiwadle		x	
sport w ćěłozwučowarni - tydžensce		x	x
projekt "Zetkanje z Ruskej - kultura, nałožki, jědź"			x

projekt: imagefilm (serbsce a němsce) wo internacie za digitalny dzeń wotewrjenych duri	x	
hóstne přednoški z rozmołwu		x
internatny swjedzeń; internatny wulět	x	x
kreatiwny workshop "Party w 21.lětstotku"ze Serbskim muzejom		x
meditacija: wotpočnjenje; stres přewinyć; yoga		x
podpěra při domjacych nadawkach	x	x
staršiske zhromadźizny	x	x
hladanje rabatow wokoło internata	x	x
žurnalistiski projekt Serbskich Nowin "Carpe Noctem" z Milenku Rječcynej	x	

tab. 13: projekty w internatomaj

lěto	Hornja Łužica - wozjewjenja pod www.witaj-sprachzentrum.de		facebook dwaj accountaj, tuž dwojce	Delnja Łužica - wozjewjenja pod www.witaj-sprachzentrum.de	
	aktualnosće	zarjadowanja		aktualnosće	facebook
2022	55	9	74	30	19
2021	47	13	78	24	15
2020	54	7	72	24	24
2019	29	12	54	14	11
2018	24	10	98	13	50
2017	33	10	111	16	78

tab. 14: přehlad wozjewjenych aktualnosćow pod www.witaj-sprachzentrum.de a pola Facebook

projekt	spěchowany wot	2020 we wysokosći	2021 we wysokosći	2022 we wysokosći
přežowanski program hornjoserbščina-němčina němčina- hornjoserbščina	Założba za serbski lud	144.000,00 €	92.000,00 €	101.957,38 €
přežowanski program delnjoserbščina-němčina němčina- delnjoserbščina	Założba za serbski lud	0,00 €	75.296,44 €	92.600,00 €
socialne džěto - šulskosocialne džěto, młodžinske džěto, swojbne kubtanje	Krajnoradny zarjad Budyšin	298.626,90 €	234.205,20 €	
Efektiwne pćsřednjenje serbskeje rěcy w Kita- wobłuku	MBJS	10.000,00 €	10.000,00 €	10.000,00 €

tab. 15: srědki třech

1. čeziščo: Eficiencia wučbnych srědkow

zaměrowe dojednanje

krótka rozprawa

W lěće 2022 ma so znowa zwěsćić, w kotrej měrje so produkowane wučbnicy w praksy wužiwaja. Ze znajmjeńša 90 % wudatych wučbnicow ma so w lěće 2022 na šulach intensiwnje dźěłać.

Za lěto 2022 je 34 titulow planowanych. Z toho je hač do nowembra 33 titulow wušło a 1 titul je w sadźbowym studiju. Přidatnje su so 5 titulow do plana přiwezali, kotrež tohorunja do kónca nowembra předleža. Tak je so cyłkownje 39 titulow do kónca lěta wudało. Mjez wuštymi titulami je 11 delnjoserbskich titulow (4 wučbnicow, 7 dźěłowych zešiwkow) jako přeni resp. druhi nakład.

Wosebje za zakładnu šulu wudate serbske titule - nowowuwite serbske wučbnicy a dźěłowe zešiwki za wučbu serbsčiny - so k 100 % a intensiwnje wužiwaja. To płaci za wšitke serbske maćerščiny, serbske čitanki a serbske tematiske zešiwki za wyšu šulu resp. gymnazij, kotrež so zhromadnje z wučerjemi serbsčiny běžnje nadźěłaja.

Za lěto 2022 so zwěsćić:

Wučbnicy a dźěłarnički za dalše wučbne předmjety zakładneje šule so w rjadownjach z hornjoserbsce maćernorěčnymi šulerjemi w Pančicach, Radworju, Chrósćicach, Worklecach a Budyšinje intensiwnje wužiwaja, mjenje pak we Wojerecach, w Slepom a Kulowje.

W Delnjej Łužicy je lědma zakładnych šulerjow z rěčnymi znajomosćemi na maćernorěčnym niwowje. Tohodla so w předmjeće matematika z němskej wučbnicu dźěła a rěčny centrum wudawa we wothłosowanju z wučerjemi k tomu serbske dźěłowe zešiwki. Za předmjet wěcna wučba su so dalše nakłady eksistowacych wučbnicow wudali, dokelž je so potřeba přizjewiła.

Napšašowanja k wužywanju wučbnych srědkow su se chopili a předne wótegrona su pšíšli. W jadnej zakładnej šuli z bilingwalneju wučbu se slědujuce wučbne srědki wužywaju:

1. lětnik: Lutk 1 fibla + pisański zešywok
2. lětnik: Wěcna wěda Serbsčina 2, Mója cytanki 2, Lutk - słownick za lětniki 1 do 4 a žěłowy zešywok za lětnika 1 do 2
3. lětnik: Wěcna wěda Serbsčina 3, Mója cytanki 3, Lutk - słownick za lětniki 1 do 4 a žěłowy zešywok za lětnika 3 do 4
4. lětnik: Wěcna wěda Serbsčina 4, Mója cytanki 4
5. lětnik: zdžěla „Wu nas a hynži“, samo wužěfane materialije
6. lětnik: glej 5. lětnik

Kak intensiwnje so z wučbnicami dźěła, so na kóncu lěta 2022 hišće zaměrně naprašuje.

Serbske fachowe knihi so jenož na serbskich wyšich šulach w Ralbicach a Worklecach kaž tež na Serbskim gymnaziju Budyšin (HŁ) wot rjadownjow z maćernorěčnymi šulerjemi resp. šulerjemi z pokročonym rěčnym niwowom wužiwaja.

Wyše šule Radwor, Kulow, Budyšin a Slep drje sej někotre fachowe

	<p>wučbnicy kupja, wužiwaja pak je lědma, dokelž šulerstwo wotpowědny rěčny niwow nima.</p> <p>Naprašowanje na šulach k wužiwanju wučbnicow je zaběžało. Prěnje wotmołwy su mjeztym dóšli.</p> <p>Za wyše šule w Delnjeje Łužicy so žane specielne fachowe wučbnicy njewudadźa, dokelž so jenož na Delnjoserbskim gymnaziju bilingualna fachowa wučba podawa.</p> <p>Za tutu fachowu wučbu je so w léće 2019 k poslednjemu razej wučbnica za hudźbu wudała. Jedna so wo licencny přetožk, kotryž je rěčnje jara naročny a so tuž jenož w jednotliwych padach wužiwa.</p>
2. čezišćo: Spěchowanje rěče	
zaměrowe dojednanje	krótka rozprawa
<p>Za lěto 2022 stej dvě wjetšej digitalnej projektaj planowane: online-přetožowar hornjoserbsčina němčina (naslědny projekt) a delnjoserbsčina němčina. Rozšěrjenje paralelnego korpusa na znajmjeńša</p> <ul style="list-style-type: none"> • 300.000 lektorizowanych sadowych porikow hornjoserbsce - němsce, • 100.000 lektorizowanych sadowych porikow delnjoserbsce - němsce, • 20.000 lektorizowanych sadowych porikow hornjoserbsce - delnjoserbsce. <p>Kooperaciju z LMU Mnichow zahajić.</p>	<p>Planowane rozšěrjenje dwurěčneho němsko-hornjoserbskeho korpusa wot 265.000 na 320.000 sadowych porikow je so realizowało.</p> <p>Nimo toho stej so jednorěčnej korpusaj wo 30.000 přidatnych hornjoserbskich a 5.000 němskich sadow rozšěriťoj.</p> <p>Online-přetožowar hornjoserbsčina ↔ němčina pod sotra.app bu na wšelakich zarjadowanjach w šulach, na internetnej platformje digiserb.de a na fachowym dnju 2plus dnja 05.11.2022 předstajeny. W tutym konteksće předstajichu so wužiwarjam tež wšelake možnosće přetožowanja z produktami firmy Microsoft.</p> <p>Wo změnach a polěpšenjach na stronje sotra.app je so zjawnosć přez wjacore nowinske wozjewjenja informowała.</p> <p>Online-přetožowar delnjoserbsčina ↔ němčina wobsahuje tuchwilu (spočatk nowembra) 90.000 lektorizowanych sadowych porikow.</p> <p>60.000 sadowych porikow pochadźa zdźěla z druhich źórtow.</p> <p>Cyły korpus pak je so z našeje strony na kwalitu přepruwował, tak zo je wěste, zo přidatne sadowe poriki k zwyżanju kvality přinošuja.</p> <p>Online-přetožowar delnjoserbsčina ↔ němčina pod sotra.app je so w septembrje 2022 we wobłuku magacina Łužyca zjawnosći spřistupnił.</p> <p>70.000 delnjoserbsko-hornjoserbskich sadowych porikow je so za přetožk mjez woběmaj rěčomaj přidatnje nadźětało.</p> <p>Online-přetožowar hornjoserbsčina ↔ němčina je so w měrcu 2021 zjawnosći spřistupnił.</p> <p>21. februara 2022 je so hornjoserbsčina do Microsoft translatora integrowała. Za to trěbny tekstowy korpus je Rěčny centrum WITAJ k</p>

	dispoziciji stajit.
<p>W Delnej a Hornjej Łužicy ma so w lěće 2022 znajmjeńša dźesać planowanych a po nazhonjenjach znajmjeńša šěsć projektow po potrebjce přewjesć. Při tym ma so na zarjadowanje znajmjeńša 15 wobdźělnikow wočakować, nimo dźěłarničkow kaž comicowa dźěłarnička.</p>	<p>W Hornjej Łužicy je so dźesać planowanych projektow přewjedło:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ čitanske wubědźowanje (18 wobdźělnikow) ○ Swójbna schadźowanka (350 wobdźělnikow) ○ ferialny kurs (18 wobdźělnikow) ○ šulerjo 8. lětnika Delnjoserbskeho gymnazija (15 wobdźělnikow) ○ Serbski gymnazij (45 wobdźělnikow) ○ Wulkodubrawska skupina šulerjow w Budyšinje (24 wobdźělnikow) ○ Wojerowska skupina šulerjow w Budyšinje (20 wobdźělnikow) ○ šulski swjedžen zakładneje šule Slepó (100 wobdźělnikow) ○ čitanski dyrdomdej po Budyskich wěžach (17 wobdźělnikow) ○ Radworska skupina šulerjow w Budyšinje (45 wobdźělnikow) <p>Niwow spokojnosće pohódnoćenych projektow: 99,5 %.</p> <p>W Delnej Łužicy je so šěsć planowanych projektow přewjedło:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ jutrowny projekt (47 wobdźělnikow) ○ předstajenje Bookii-pisaka w zakładnymaj šulomaj "Mato Kosyk" a "Astrid Lindgren" (50 wobdźělnikow) ○ wumělske wubědźowanje za dźěci Witaj-skupinow dźěcacych dnjowych přebywanišćow (ličba wobdźělnikow njeje znata, dokelž so jenož wěste rysowanki zapodadza) ○ finalne čitanske wubědźowanje dźěci z Witaj-hortow (50 wobdźělnikow) ○ zetkanje młodych serbskich swójbow (20 wobdźělnikow) ○ Žeń serbskich pedagogow (20 wobdźělnikow) <p>Koronoweje pandemije dla njejsu so wot januara hač do měrca žane projekty přewjedli. Wone wotměchu so pozdžišo a zdžěla w změnjonym wobjimje (na př. swójbne popođnjó).</p>
<p>W lěće 2022 ma so analognje k zašłym lětam znowa znajmjeńša jedyn poskitk k serbskorěčnemu spěchowanjubłarkow wotměć. Wučeženje kursow měto niwow zaštych lětdocpěć.</p>	<p>W juniju jo se 24 wótkubłarkow ze žiśownjow a 13 wótkubłarkow z hortow Dolneje Łužyce na tšich rěčno-didaktiskich dalejkubłanjach wobžěliło. Niwow spokojnosći jo lažał pla 100 %.</p> <p>W nowembrje se wótměju 3 dalejkubłanja za wótkubłarki ze žiśownjow a hortow. Na přědnem dalejkubłanju za žiśownice jo se wobžěliło 16 wótkubłarkow. Niwow spokojnosći jo wunjaš 100 %. Za druge dalejkubłanje, kenž bužo 19.11.22, jo se 9 pšedšulskich wótkubłarkow pšizjawilo.</p> <p>Na nowemberskem dalejkubłanju za hotnaški jo se 9 wótkubłarkow wobžěliło. Spokojnosć jo był pla 100 %.</p> <p>Intensiwne tšidnjowske rěčne kurse w Dolnej Łužicy su se w styrych pšeběgach w septembrje, oktobrje a nowembrje pšewjadli.</p> <p>Wobžěliło jo se 32 wótkubłarkow ze žiśownjow a hortow. Niwow spokojnosći jo wunjaš 99 %.</p>

<p>Serbske młodžinske a šulske socialne džěto so na bazy srědkow třecich (wokrjes, Swobodny stat Sakska) dale wjedže. Na znajmjeńša třoch wyšich šulach ma so šulske socialne džěto w lěće 2022 wukonjeć.</p> <ul style="list-style-type: none"> • šulske socialne džěto na Serbskich wyšich šulach Budyšin, Radwor a Worklecy • swójbne kubłanje w socialnym rumje Budyšin a Kamjenc • młodžinske džěto w socialnym rumje Kamjenc a Radwor • (nachwilnje) njewobsadźene městna w šulskim socialnym džěle a w młodžinskim džěle maja so zaso wobsadzić 	<p>Šulske socialne džěto so na slědowacych wyšich šulach wukonja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Worklecy (10 h) • Ralbicy (40 h), wot 01.11.2022, do toho 10 h • Radwor (40 h) • Budyšin (40 h) • Slepo (40 h) <p>We Worklecach je tuchwilu 30 h njewobsadźenych, dokelž je kolegina hišće hač do februara 2023 w staršiskim času resp. dowolu. Najebać běžneho wupisanja njeje so za městno w staršiskim času nihtó powabił.</p> <p>Bjez wuspěcha su dotal tohorunja wupisanja městnow swójbneho kubłanja (30 h) a mobilneho młodžinskeho džěta (30 h). Kolegina a kolega staj so za nowe džěto pola druheho nošerja rozsudzić.</p>
<p>3. čezišćo: Interna rěčna politika</p>	
<p>zaměry</p>	<p>krótka rozprawa</p>
<p>Kubłarjej Delnjoserbskeho internata maja swoje serbskorěčne znajomosće polěpšić. K tomu maja wotpowědne certifikaty předpołožić.</p>	<p>Postajenja w džětowymaj zrěčenjomaj</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wosoba: B1 30.09.2023 2. wosoba: B1 30.09.2023 <p>Pruwowanje A2 staj wobaj w nazymje 2021 zložitoj a wobstałoj. Za šulske socialne džěto na Serbskej wyšej šuli Budyšin je so kónc junija nowa kolegina přistajiła. W jeje džětowym zrěčenju je pódlanske dojednanje zapisane, zo ma slědowace certifikaty zložić: A1 30.09.2023 A2 30.09.2025 B1 30.09.2027</p>

tab. 15: zaměrowe dojednanja ze załožbu

Budyšin, 15.11.2022 | redakciski kónc

dr. Beata Brězanowa nawodnica